

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

8 juni 2001

WETSONTWERP
betreffende de anonieme getuigen

AMENDEMENTEN

Nr. 48 VAN DE HEER **ERDMAN**

Art. 12

In het voorgestelde artikel 189*bis*, het laatste lid vervangen als volgt:

«*Getuigenverklaringen die ingevolge de toepassing van de artikelen 86bis en 86ter werden verkregen, kunnen alleen in aanmerking genomen worden als bewijs op voorwaarde dat zij in belangrijke mate steun vinden in andere bewijsmiddelen, tenzij de rechterlijke beslissing de redenen aangeeft, eigen aan de zaak, die het bewijs met verschillende anonieme getuigen rechtvaardigen.* ».

Fred ERDMAN (SP)

Voorgaande documenten :

Doc 50 **1185/ (2000/2001)** :

001 : Wetsontwerp.

002 tot 007 : Amendementen.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

8 juin 2001

PROJET DE LOI
relatif aux témoins anonymes

AMENDEMENTS

N° 48 DE M. **ERDMAN**

Art. 12

A l'article 189*bis* proposé, remplacer le dernier alinéa comme suit:

«*Les témoignages qui ont été obtenus en application des articles 86bis et 86ter ne peuvent être pris en considération comme preuves que pour autant qu'ils soient largement corroborés par d'autres moyens de preuve, à moins que la décision judiciaire n'indique les raisons, propres à la cause, qui justifient la preuve par différents témoins anonymes.* ».

Documents précédents :

Doc 50 **1185/ (2000/2001)** :

001 : Projet de loi.

002 à 007 : Amendements.

Nr. 49 **VAN DE REGERING**
(Subamendement op amendement nr. 40)

Art. 6

In de voorgestelde tekst het woord «betrokken» vervangen door het woord «gelast».

VERANTWOORDING

Het betreft een technische aanpassing.

Nr. 50 **VAN DE REGERING**
(Subamendement op amendement nr. 41)

Art. 10

In de voorgestelde tekst het woord «betrokken» vervangen door het woord «gelast».

VERANTWOORDING

Het betreft een technische aanpassing.

Nr. 51 **VAN DE REGERING**
(Subamendement op amendement nr. 7)

Art. 2

De voorgestelde tekst vervangen door de woorden : «van de persoon tegen wie de strafvordering wordt ingesteld in het kader van een gerechtelijk onderzoek, de inverdenkinggestelde, de burgerlijke partij of hun raadsman».

VERANTWOORDING

Het betreft een logische aanvulling: ook de persoon die het voorwerp uitmaakt van een gerechtelijk onderzoek, zonder dat hij in verdenking is gesteld door de onderzoeksrechter, moet de mogelijkheid hebben om de onderzoeksrechter te verzoeken een getuige gedeeltelijk anoniem te horen.

Voor wat betreft het opsporingsonderzoek kan de verdachte zich niet rechtstreeks tot de onderzoeksrechter wenden, doch dient het verzoek om een getuige gedeeltelijk anoniem te horen te gebeuren via het openbaar ministerie. Dit geldt eveneens voor de benadeelde partij.

N° 49 **DU GOUVERNEMENT**
(Sous-amendement à l'amendement n° 40)

Art. 6

Dans le texte proposé, remplacer le mot «impliquées» par le mot «chargées».

JUSTIFICATION

Il s'agit d'une modification technique.

N° 50 **DU GOUVERNEMENT**
(Sous-amendement à l'amendement n° 41)

Art. 10

Dans le texte proposé, remplacer le mot «impliquées» par le mot «chargées».

JUSTIFICATION

Il s'agit d'une modification technique.

N° 51 **DU GOUVERNEMENT**
(Sous-amendement à l'amendement n°7)

Art. 2

Remplacer le texte proposé par les mots : «de la personne à l'égard de laquelle l'action publique est engagée dans le cadre de l'instruction, de l'inculpé, de la partie civile ou de leur conseil».

JUSTIFICATION

Il s'agit d'un ajout logique: la personne faisant l'objet d'une information, sans qu'il est inculpé par le juge d'instruction, doit aussi avoir la possibilité de demander au juge d'instruction d'entendre un témoin sous l'anonymat partiel.

En ce qui concerne l'enquête, le prévenu ne peut pas s'adresser directement au juge d'instruction, mais la demande d'entendre un témoin sous l'anonymat partiel doit être faite par l'intermédiaire du ministère public. Ceci vaut également pour la personne lésée.

Nr. 52 **VAN DE REGERING**
(Subamendement op amendement nr. 10)

Art. 11

De voorgestelde tekst vervangen door de woorden : «*van de persoon tegen wie de strafvordering wordt ingesteld in het kader van een gerechtelijk onderzoek, de inverdenkinggestelde of de burgerlijke partij*».

VERANTWOORDING

Het betreft een logische aanvulling: ook de persoon die het voorwerp uitmaakt van een gerechtelijk onderzoek, zonder dat hij in verdenking is gesteld door de onderzoeksrechter, moet de mogelijkheid hebben om de onderzoeksrechter te verzoeken een getuige volledig anoniem te horen.

Voor wat betreft het opsporingsonderzoek kan de verdachte zich niet rechtstreeks tot de onderzoeksrechter wenden, doch dient het verzoek om een getuige volledig anoniem te horen te gebeuren via het openbaar ministerie. Dit geldt eveneens voor de benadeelde partij.

Nr. 53 **VAN DE REGERING**

Art. 11

In het voorgestelde artikel 86ter, eerste lid, de woorden «de inverdenkinggestelde, de burgerlijke partij en hun raadslieden» **vervangen door de woorden** «*de persoon tegen wie de strafvordering werd ingesteld in het kader van een gerechtelijk onderzoek of de inverdenkinggestelde, de burgerlijke partij en hun raadslieden*».

VERANTWOORDING

Dit amendement volgt logischerwijs uit subamendement nr.52 van de regering.

Nr. 54 **VAN DE REGERING**

Art. 11

In het voorgestelde artikel 86ter, tweede en derde lid, worden de woorden «de inverdenkinggestelde, de burgerlijke partij en hun raadslieden» **telkens vervangen door de woorden** «*de persoon tegen wie de strafvordering werd ingesteld in het kader van een gerechtelijk onderzoek of de inverdenkinggestelde, de burgerlijke partij en hun raadslieden*».

N° 52 **DU GOUVERNEMENT**
(Sous-amendement à l'amendement n° 10)

Art. 11

Remplacer le texte proposé par les mots : «*de la personne à l'égard de laquelle l'action publique est engagée dans le cadre de l'instruction, de l'inculpé ou de la partie civile*».

JUSTIFICATION

Il s'agit d'un ajout logique: la personne faisant l'objet d'une information, sans qu'il est inculpé par le juge d'instruction, doit aussi avoir la possibilité de demander au juge d'instruction d'entendre un témoin sous l'anonymat complet.

En ce qui concerne l'enquête, le prévenu ne peut pas s'adresser directement au juge d'instruction, mais la demande d'entendre un témoin sous l'anonymat complet doit être faite par l'intermédiaire du ministère public. Ceci vaut également pour la personne lésée.

N° 53 **DU GOUVERNEMENT**

Art. 11

A l'article 86ter, premier alinéa proposé, remplacer les mots «à l'inculpé, à la partie civile et à leurs conseils» **par les mots** «*à la personne à l'égard de laquelle l'action publique est engagée dans le cadre de l'instruction ou à l'inculpé, à la partie civile et à leurs conseils*».

JUSTIFICATION

Cet amendement est la suite logique du sous-amendement n° 52.

N° 54 **DU GOUVERNEMENT**

Art. 11

A l'article 86ter, deuxième et troisième alinéa proposé, remplacer chaque fois les mots «l'inculpé, la partie civile et leurs conseils» **par les mots** «*la personne à l'égard de laquelle l'action publique est engagée dans le cadre de l'instruction ou l'inculpé, la partie civile et leurs conseils*».

VERANTWOORDING

Dit amendement volgt logischerwijs uit het subamendement van de regering op amendement nr. 10.

Nr. 55 VAN DE REGERING

Art. 11bis (nieuw)

Een artikel 11bis invoegen, luidend als volgt:

«Art. 11bis. — Artikel 90decies van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met de volgende leden:

«Hij brengt tegelijkertijd verslag uit over de toepassing van de artikelen 86bis en 86ter.

Hij brengt het Parlement op de hoogte van het aantal onderzoeken die aanleiding gegeven hebben tot de maatregelen bedoeld in deze artikelen, van het aantal betrokken personen, van de misdrijven waarop ze betrekking hadden en van de behaalde resultaten.».

VERANTWOORDING

Het lijkt niet nodig om een nieuw verslag te introduceren over het onderwerp van de anonieme getuigen. Daarom wordt voorgesteld om verslag uit te brengen over de toepassing van de bepalingen over de volledige anonimiteit in het jaarlijks verslag over de toepassing van de artikelen 90ter tot en met 90novies van het Wetboek van strafvordering.

Nr. 56 VAN DE REGERING

Art. 11

Het voorgestelde artikel 86quater weglaten.

VERANTWOORDING

Deze bepaling wordt hernomen in amendement nr. 55 van de regering houdende aanpassing van artikel 90decies van het Wetboek van strafvordering.

De minister van Justitie,

Marc VERWILGHEN

JUSTIFICATION

Cet amendement est la suite logique du sous-amendement à l'amendement n° 10.

N° 55 DU GOUVERNEMENT

Art. 11bis (nouveau)

Insérer un article 11bis, libellé comme suit:

«Art. 11bis. — L'article 90decies du même Code est complété par les alinéas suivants:

«Il fait en même temps rapport sur l'application des articles 86bis et 86ter.

Il informe le Parlement du nombre d'instructions ayant donné lieu à des mesures visées par ces articles, du nombre de personnes concernées, des infractions concernées et des résultats obtenus.».

JUSTIFICATION

Il ne semble pas utile d'introduire un nouveau rapport annuel sur le sujet des témoins anonymes. C'est la raison pour laquelle il est proposé de faire rapport sur l'application des dispositions concernant l'anonymat complet dans le rapport sur l'application des articles 90ter à 90novies du Code d'instruction criminelle.

N° 56 DU GOUVERNEMENT

Art. 11

Supprimer l'article 86quater proposé.

JUSTIFICATION

Cette disposition est reprise dans l'amendement n° 55 portant modification de l'article 90decies du Code d'instruction criminelle.

Le ministre de la Justice,

Marc VERWILGHEN

Nr. 57 VAN DE HEER DECROLY c.s.

Art. 10bis (nieuw)

Onder hoofdstuk III «De volledige anonimiteit van getuigen», een artikel 10bis invoegen, luidend als volgt:

«Art. 10bis. — In artikel 28septies, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, worden tussen de woorden «voorlopige hechtenis,» en de woorden «de bewakingsmaatregel», de woorden «de volledig anonieme getuigenis zoals bedoeld in artikel 86bis,» ingevoegd.»

VERANTWOORDING

Het is de bedoeling de volledig anonieme getuigenis zoals bedoeld in het ontworpen artikel 86bis van het Wetboek van strafvordering toe te voegen aan de lijst van de daden van gerechtelijk onderzoek waarvoor de opening van een mini gerechtelijk onderzoek uitgesloten is (art. 28septies van het Wetboek van strafvordering). De anonieme getuigenis is immers een uitzonderlijk bewijsmiddel dat afwijkt van het gemeen recht omdat het afbreuk doet aan het recht van verdediging op tegenspraak dat wordt bekrachtigd door artikel 6 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden. Daarom is het gerechtvaardigd een volwaardig gerechtelijk onderzoek te openen dat alle waarborgen biedt inzake onpartijdigheid. De onderzoeksrechter moet worden verzocht te instrueren teneinde te kunnen beschikken over alle gegevens die het hem mogelijk maken te oordelen over de noodzaak om een beroep te doen op de anonieme getuigenis. Aangezien de onderzoeksrechter, overeenkomstig de letter en de geest van de wet, bovendien ook gegevens moet verzamelen om de betrouwbaarheid van de getuige te beoordelen, lijkt het logischer hem te belasten met het onderzoek van de hele zaak.

Het blijft daarentegen mogelijk gebruik te maken van het mini gerechtelijk onderzoek voor de gedeeltelijk anonieme verhoren.

N° 57 DE M. DECROLY ET CONSORTS

Art. 10bis (nouveau)

Sous le chapitre III, «L'anonymat complet de témoins», insérer un article 10bis, libellé comme suit:

«Art. 10bis. — A l'article 28septies, alinéa 1er du même Code, entre les mots «détention préventive» et les mots «de la mesure de surveillance,» insérer les mots «du témoignage anonyme complet tel qu'il est prévu à l'article 86bis,».

JUSTIFICATION

Il s'agit d'ajouter à la liste des actes d'instruction pour lesquels l'ouverture d'une mini-instruction (article 28septies CIC) est exclue, le témoignage anonyme complet tel qu'il est prévu par l'article 86bis CIC en projet. En effet, s'agissant d'un mode de preuve exorbitant du droit commun, en ce qu'il porte atteinte au droit de défense de contradiction consacré par l'article 6 CEDH, l'ouverture d'une instruction proprement dite offrant toutes les garanties d'impartialité se justifie. Le juge d'instruction doit être requis d'instruire afin de pouvoir disposer de tous les éléments lui permettant d'apprécier la nécessité du recours au témoignage anonyme. Au demeurant, le juge d'instruction étant, conformément au texte et à l'esprit de la loi, amené à réunir des éléments l'aidant à apprécier la fiabilité du témoin, il paraît plus cohérent de lui confier l'instruction de l'affaire dans son intégralité.

En revanche, le recours à la mini-instruction reste possible pour les auditions faites sous le couvert de l'anonymat partiel.

Vincent DECROLY (ECOLO-AGALEV)
Thierry GIET (PSC)
Jacqueline HERZET (PRL FDF MCC)
Fauzaya TALHAOUI (AGALEV-ECOLO)